

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mráky, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna ve věci žalobce: **I. H.**, zastoupeného advokátem JUDr. Janem Malým, Sokolovská 5/49, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) J. Č., II) H. Č.**, , proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 9. 2021, čj. KUKHK-31375/ZP/2021-3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 5. 2022, čj. 30 A 79/2021-62,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se v této věci brání proti procesnímu postupu správních orgánů a krajského soudu: ty mu prý znemožnily prokázat, že mu svědčí právo odebírat vodu ze studny manželů Černých. Jeho námitky však nejsou důvodné.

I. Popis věci

[2] Žalobce (nyní vystupuje jako stěžovatel) požádal v září 2020 o prodloužení povolení, podle kterého mohl od roku 2010 odebírat podzemní vodu ze studny na pozemku manželů Černých a zásobovat s ní svůj sousední rodinný dům a bazén. Městský

úřad Dvůr Králové nad Labem stěžovateli povolení neprodloužil, neboť manželé Č. (vlastníci studny) s dalším odběrem nesouhlasili. Stěžovatel se proti tomuto rozhodnutí odvolal, Krajský úřad Královéhradeckého kraje však odvolání zamítl.

[3] Stěžovatel se proto bránil u Krajského soudu v Hradci Králové, ten ale jeho žalobu zamítl. Podle krajského soudu bylo v této věci nesporné, že manželé Č. (nyní osoby zúčastněné na řízení) nesouhlasili s dalším odběrem vody, a tak nebyl splněn nutný předpoklad pro to, aby městský úřad mohl žádosti vyhovět. Na tom nic nezměnily ani stěžovatelovy procesní námitky:

- Skutečnost, že městský úřad nevyzval stěžovatele k doplnění žádosti, nezatížila správní rozhodnutí takovou vadou, pro kterou by je bylo nutné zrušit. I kdyby stěžovatel mohl svou žádost doplnit, nezměnilo by to nesouhlas manželů Č. Ostatně ani sám stěžovatel netvrdí, jaká práva byla tímto dílčím pochybením zkrácena.
- Nebylo ani nezbytné, aby krajský úřad toto řízení přerušil do rozhodnutí o vyvlastnění pozemků manželů Č. Krajský úřad nepovažoval přerušování řízení za hospodárné, protože stěžovatel už dříve neuspěl s podobnou otázkou (zřízení věcného břemene). Ačkoliv tento závěr podle krajského soudu nutně neznamená, že by stěžovatel v novém řízení neuspěl, v době podání žádosti o přerušování řízení nebylo vyvlastňovací řízení ještě zahájeno. Přerušování řízení proto nebylo opodstatněné.

II. Kasační řízení

[4] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Krajský soud totiž založil své závěry na pouhých domněnkách: stěžovatel mohl žádost doplnit o souhlas manželů Černých, kdyby jej k tomu městský úřad vyzval, neboť s nimi o dalším odběru vody jednal. Výsledek řízení o vyvlastnění pak nelze předjímat, krajský úřad proto měl řízení přerušit. Krajský soud navíc uvedl zcela novou argumentaci, podle které nebylo nutné přerušit odvolací řízení, protože vyvlastňovací řízení nebylo v té době ještě ani zahájeno.

[5] Manželé Č. ke kasační stížnosti uvedli, že své nesouhlasné stanovisko městskému úřadu sdělili, jakmile zjistili, že dohoda se stěžovatelem nebude možná.

[6] Stěžovatel svou argumentaci rozšířil v replice o další tvrzení: jeho nemovitost byla napojena na studnu manželů Č. zhruba v 30. letech 20. století, ze studny čerpá vodu dalších pět nemovitostí. Městský úřad se navíc nezabýval otázkou, zda stěžovatel nenabyl věcné břemeno k čerpání vody přímo ze zákona. Stěžovatel také odkázal na přiložené rozhodnutí krajského úřadu vydané ve vyvlastňovacím řízení.

[7] Na repliku reagoval krajský úřad poznámkou, že případné nabytí věcného břemena nemá vliv na prodloužení povolení k odběru podzemní vody. V této věci je podstatné jen to, zda s dalším odběrem vody souhlasí vlastníci studny – tedy manželé Č.

[8] K replice se vyjádřili i manželé Č. Na studnu jsou napojeny jen dva funkční vodovody – jejich a stěžovatele. Stěžovatelův vodovod je nepovolenou stavbou, stěžovatel jím odebírá nepřiměřeně velké množství vody, a omezuje tak manžele Č. při jejich odběru. Jiné osoby, které studnu dříve využívaly, se již napojily na obecní vodovod.

pokračování

[9] Stěžovatel nato předložil dokumenty o historii studny (mapu a čestné prohlášení své babičky L. N.). Podle nich studnu využívají i přilehlé nemovitosti – tedy sousedi a zemědělské družstvo.

III. Právní hodnocení

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] K odběru podzemních vod je třeba povolení k nakládání s vodami [§ 8 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon)]. Obsahové náležitosti této žádosti a jejích příloh stanoví vyhláška Ministerstva zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (§ 115 odst. 2 vodního zákona). Konkrétně je stanoví příloha č. 2 k této vyhlášce (§ 4 odst. 1 vyhlášky č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu). Podle přílohy č. 2 musí žadatel předložit doklad o vlastnickém právu nebo právu užívat vodní dílo, pokud požadované povolení k nakládání s vodami souvisí se stávajícím vodním dílem.

[12] Pokud žádost nemá předepsané náležitosti nebo pokud trpí jinými vadami, správní orgán pomůže žadateli odstranit nedostatky na místě, nebo ho vyzve k jejich odstranění. K tomu mu poskytne přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě (§ 45 odst. 2 správního řádu). Správní orgán také přeruší řízení o žádosti, pokud o to žadatel požádá (§ 64 odst. 2 správního řádu).

[13] Není sporu o to, že stěžovatel původně odebíral vodu ze studny manželů Černých, a to na základě jejich souhlasu coby vlastníků vodního díla (studny). Protože manželé Černí s dalším odběrem vody nesouhlasili, přišel stěžovatel o právní titul, na jehož základě vodu odebíral. Jiný právní titul nepředložil. Neprokázal tak právo užívat vodní dílo (čerpát vodu ze studny), a proto správní orgány jeho žádosti nevyhověly.

[14] Nyní je otázkou, zda správní orgány nebo krajský soud svým procesním postupem znemožnily stěžovateli prokázat, že mu svědčí právo odebírat vodu.

Výzva k doplnění žádosti podle § 45 odst. 2 správního řádu

[15] Stěžovatel tvrdí, že městský úřad jej nevyzval k doplnění žádosti o prodloužení povolení, ale přímo ji zamítl. Tím úřad zhatil stěžovatelovu procesní strategii, neboť stěžovatel v té době jednal s manžely Č. o odběru vody a zamítnutím žádosti manželé Č. ztratili vůli stěžovateli jakkoliv vyhovět.

[16] NSS této námitce nepřisvědčil, protože postup městského úřadu nezaložil ve stěžovatelově případě nezákonnost napadeného rozhodnutí.

[17] Městský úřad původně stěžovatelovo povolení prodloužil. Manželé Č. se však proti tomuto rozhodnutí odvolali, protože s prodloužením nesouhlasili a úřad s nimi opomněl

jednat. Krajský úřad proto původní rozhodnutí zrušil a vrátil věc městskému úřadu. Ten účastníky informoval o tom, že již nebude provádět další šetření, neboť jsou mu dostatečně známy poměry ve věci. Současně také účastníky vyzval, aby uplatnili své námitky a stanoviska. Manželé Č. sdělili, že s dalším prodloužením povolení nesouhlasí; stěžovatel se nevyjádřil.

[18] Stěžovatel byl tedy informován o tom, že manželé Č. s dalším odběrem vody nesouhlasí. K této skutečnosti se mohl vyjádřit – či přímo předložit důkaz svědčící o jeho právu na odběr vody ze studny manželů Č. Pokud nic takového neudělal, nezakládá to vadu rozhodnutí či nezákonný postup správního orgánu.

[19] Krom toho soud doplňuje, že poučovací povinnost neslouží k tomu, aby městský úřad poskytoval stěžovateli návod, co by měl nebo mohl udělat, aby dosáhl žádaného výsledku. Nelze ji tedy zaměňovat s právem účastníků na poskytování právních rad, jak činí stěžovatel (rozsudky NSS ze dne 13. 10. 2010, čj. 1 As 51/2010-214, č. 2235/2011 Sb. NSS, bod 55; nebo ze dne 14. 10. 2010, čj. 5 As 1/2010-76).

[20] Soud dále zvážil i druhou rovinu stěžovatelovy námitky, podle které byl vydáním zamítavého rozhodnutí narušen vztah mezi ním a manželý Č. Dospěl však k názoru, že tento vztah však není vztahem právním a nelze jej napravit zrušením správního rozhodnutí. Ačkoliv soud lidsky chápe, že výsledek správního řízení postavil stěžovatele do méně příznivé pozice vůči jeho sousedům, nemohlo to zabránit vzájemné dohodě. Pokud se stěžovatel s manželý Č. nedohodl, nelze z toho vinit správní orgány.

Návrh na přerušení řízení podle § 64 odst. 2 správního řádu

[21] Stěžovatel dále namítá, že krajský úřad měl řízení přerušit, neboť nemohl předvídat výsledek řízení o vyvlastnění. Krajský soud tuto vadu nezhojil: uznal sice nesprávné odůvodnění krajského úřadu, avšak doplnil jej sám (místo aby věc vrátil krajskému úřadu).

[22] Ani tyto námitky nejsou důvodné.

[23] NSS ve shodě s krajským soudem uznává, že krajský úřad ne zcela správně odůvodnil, proč řízení na stěžovatelův návrh nepřerušil. Předchozí řízení totiž zkoumalo jinou právní otázku: existenci věcného břemene, nikoliv vyvlastnění pozemků. Pokud tedy stěžovatel neuspěl v jednom řízení, neznamená to, že nemůže uspět v řízení jiném.

[24] Chyba v odůvodnění ovšem nevede rovnou k nezákonnému správnímu rozhodnutí – o to spíše v situaci, kdy krajský úřad takto zdůvodnil jen dílčí procesní otázku, která neměla vliv na rozhodnutí ve věci samé.

[25] V době, kdy stěžovatel navrhl přerušit řízení, v němž žádal prodloužit povolení k odběru vody, totiž nevedl žádné jiné řízení, které by mohlo mít vliv na rozhodnutí o jeho žádosti. Naopak sám zdůvodnil potřebu přerušit řízení pouhým sdělením, že by mohl mít nárok na vyvlastnění pozemků manželů Č. a že zvažuje návrh na vyvlastnění. Za této situace ovšem nemohlo přerušení řízení nijak ovlivnit rozhodnutí ve věci samé.

pokračování

[26] Stěžovatelovo zdůvodnění návrhu přerušit řízení tak bylo nedostatečné a krajský úřad neměl jinou možnost než návrh zamítnout. Rozhodl správně, jen z nesprávných důvodů. Protože sporná tu byla jen procesní otázka přerušení řízení, nebyla postupem krajského úřadu dotčena ani stěžovatelova práva. Pokud krajský soud doplnil další (jiné) důvody, pro které nebylo možné řízení přerušit, nešlo o takovou změnu rozhodovacích důvodů správního orgánu, k níž by soud nebyl oprávněn (nález Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1999, sp. zn. IV. ÚS 279/99). Tímto doplněním krajský soud zároveň zhojil nedostatečnou argumentaci krajského úřadu. Není tak důvod, aby NSS rušil jeho rozsudek či rozhodnutí krajského úřadu.

[27] Stěžovatel dále uvedl několik tvrzení, která uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, ačkoliv je mohl vznést už dříve v žalobě: jeho nemovitost byla napojena na studnu manželů Černých už ve 30. letech 20. století; vodu z ní odebírá dalších pět nemovitostí; městský úřad se nezabýval nabytím věcného břemene. Jde o nové skutečnosti a námitky, k nimž NSS nepřihlíží (§ 104 odst. 4 a § 109 odst. 5 s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[28] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl, a NSS proto kasační stížnost zamítl. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; krajskému úřadu nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

[29] Osoby zúčastněné na řízení by měly právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jim vznikly při plnění povinnosti uložené soudem; to ale v této věci nenastalo.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu